

Informacje o egzaminie maturalnym obowiązującym od 2015 roku

Eksperci Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Pracownicy Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu zestawili najważniejsze zmiany, które zostaną wprowadzone podczas egzaminu maturalnego i będą obowiązywały od 2015 roku. Poniżej przedstawiamy szczegółowe omówienia dotyczące następujących przedmiotów: języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki, biologii, geografii, fizyki, chemii, historii i wiedzy o społeczeństwie.

Nowelizacja z dnia 25 kwietnia 2013 roku *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych*, a także informatory o egzaminach maturalnych od roku szkolnego 2014/2015 z poszczególnych przedmiotów określają zmodyfikowane zasady przeprowadzania matury. Według nowych zasad w roku 2015 do egzaminu po raz pierwszy przystąpią absolwenci liceów ogólnokształcących, natomiast w roku 2016 – absolwenci techników.

Zakres sprawdzanych podczas egzaminów maturalnych treści określono w podstawie programowej kształcenia ogólnego, zamieszczonej w *rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* (Dz.U. z 30 sierpnia 2012 r., poz. 977).

Tym samym egzamin maturalny od roku 2015 będzie sprawdzał poziom opanowania treści nauczania (wiedzy i umiejętności), określonych w podstawie programowej. Przesną obowiązywać dotychczasowe standardy wymagań egzaminacyjnych.

Nowa podstawa programowa dzieli wymagania na ogólne i szczegółowe. Wymagania ogólne stanowią nadrzędne cele kształcenia, które powinny być realizowane w odniesieniu do konkretnych treści określonych w wymaganiach szczegółowych.

Egzamin maturalny od 2015 roku będzie przeprowadzany z przedmiotów obowiązkowych oraz przedmiotów dodatkowych i będzie składał się z części ustnej oraz pisemnej. Przedmioty, do których trzeba obowiązkowo przystąpić podczas egzaminu maturalnego, nie uległy zmianie – są to: język polski, język obcy nowożytny i matematyka. Nowym elementem jest egzamin z jednego przedmiotu dodatkowego w części pisemnej na poziomie rozszerzonym, a w przypadku języka obcego nowożytnego – na poziomie rozszerzonym lub dwujęzycznym. Wybór przedmiotu dodatkowego nie będzie zależał od typu szkoły, do której uczęszczał zdający, ani od przedmiotów, których uczył się w szkole w zakresie rozszerzonym.

Język polski

Egzamin z języka polskiego jako przedmiotu obowiązkowego nadal będzie składał się z części pisemnej i ustnej. Część pisemna będzie zdawana na poziomie podstawowym, część ustna – bez określania poziomu. Absolwenci będą też mogli wybrać język polski jako przedmiot dodatkowy, zdawany na poziomie rozszerzonym. Najwięcej zmian dotyczy formuły egzaminu ustnego.

Egzamin ustny

Zadanie egzaminacyjne będzie składało się z tekstu kultury oraz odnoszącego się do niego polecenia.

Polecenie, zawierające czasownik operacyjny (np. *wyjaśnij, udowodnij, uzasadnij, zinterpretuj*), będzie wskazywało zdającemu, jaką formę powinien nadać swojej wypowiedzi. Tekst kultury, będący podstawą zadania egzaminacyjnego, to tekst literacki (lub jego fragment), tekst ikoniczny lub tekst o języku. Teksty ikoniczne, jako dzieła sztuk plastycznych, mogą przynależeć do dziedziny malarstwa, rzeźby, architektury, grafiki, także sztuki użytkowej (jak np. plakat pełniący funkcje reklamy czy informacji). Tekst o języku, zgodnie z *Informatorem*, to tekst popularnonaukowy, dotyczący np. takich zjawisk, jak: zapożyczenia z języków obcych, moda językowa czy komunikacja przez Internet.

Tekst kultury, zamieszczony w zestawie egzaminacyjnym, powinien zainspirować zdającego do pogłębienia omawianego zagadnienia poprzez przywołanie innych tekstów kultury poruszających podobny problem. Jeżeli w zadaniu zamieszczono tekst ikoniczny, polecenie zobowiązuje zdającego do odwołania się do wybranych tekstów literackich.

Po wygłoszeniu dłuższej wypowiedzi związanej z poleceniem, inspirowanej wskazanym tekstem kultury, absolwent uczestniczy w rozmowie z zespołem przedmiotowym, która dotyczy jego wypowiedzi monologowej. Podczas rozmowy zdający może być poproszony o głębszą interpretację danego problemu czy też wyjaśnienie terminu, którym się posłużył. Nowa formuła egzaminu, podobnie jak obecnie obowiązująca, umożliwi zdającemu zaprezentowanie swojej wiedzy z zakresu problemów kultury (w tym: literatury) oraz języka, a także wyrażenie własnej opinii.

Podczas nowego egzaminu ustnego, podobnie jak dotychczas, będą sprawdzane umiejętności tworzenia dłuższej wypowiedzi na określony temat, uczestniczenia w rozmowie, stosowania w języku mówionym zasad poprawności językowej. Nie będzie sprawdzane natomiast opanowanie umiejętności samokształcenia, samodzielnego docierania do źródeł informacji oraz sporządzania bibliografii.

Nowy egzamin będzie trwał około 15 minut i składał się z dwóch części: wypowiedzi monologowej (ok. 10 minut) i rozmowy zdającego z zespołem przedmiotowym (ok. 5 minut). Zdający nie będzie wygłaszał opracowanej wcześniej prezentacji na wybrany przez siebie temat, lecz losował zadanie egzaminacyjne i przygotowywał się do odpowiedzi w sali egzaminacyjnej. Podczas przygotowania będzie dobierał właściwą formę swojej wypowiedzi (jak np. interpretacja tekstu literackiego, interpretacja tekstu ikonicznego z elementami jego opisu), dobierał argumenty i przykłady do postawionej tezy czy hipotezy, formułował wnioski, opracowywał układ kompozy-

cyjny. Na przygotowanie się do dłuższej wypowiedzi (w tym sporządzenie konspektu jej treści i układu kompozycyjnego, a także zrobienie notatek, np. dotyczących dodatkowo przywołanych tekstów kultury) zdający będzie miał nie więcej niż 15 minut.

Zespół przedmiotowy, oceniając wypowiedzi absolwenta, będzie brał pod uwagę ich wartość merytoryczną, układ kompozycyjny (dotyczy wypowiedzi monologowej), poprawność językową i przestrzeganie zasad uczestniczenia w rozmowie. Ocenie podlegają te same aspekty wypowiedzi jak dotychczas, różnica dotyczy sposobu zapisu kryteriów oraz liczby punktów możliwych do uzyskania. Zdający może uzyskać w części ustnej egzaminu maksymalnie 40 punktów (obecnie 20).

Przykładowe zadania wraz z konspektami wypowiedzi, ilustrującymi zróżnicowane możliwości rozwiązania tych zadań, a także kryteria oceniania znajdują się w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015*. Informatory z poszczególnych przedmiotów zostały zamieszczone na stronach internetowych wszystkich okręgowych komisji egzaminacyjnych.

Egzamin pisemny

Czas trwania egzaminów pisemnych nie zmieni się (170 minut na poziomie podstawowym, 180 minut na poziomie rozszerzonym), podobnie jak maksymalna punktacja do uzyskania: na poziomie podstawowym 70 punktów (20 punktów za test i 50 punktów za wypracowanie), a za wypracowanie na poziomie rozszerzonym – 40 punktów.

W części pisemnej egzaminu maturalnego z języka polskiego będą sprawdzane umiejętności określone we wspólnych dla wszystkich etapów edukacyjnych obszarach podstawy programowej: 1) odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; 2) analiza i interpretacja tekstów kultury; 3) tworzenie wypowiedzi pisemnej. W myśl założeń twórców nowej koncepcji, egzamin jest „tekstocentryczny” – podobnie jak w formule dotychczasowej, wymaga rozumienia tekstu nieliterackiego oraz napisania wypracowania związanego z tekstem literackim. Nowością jest obowiązek odniesienia się w wypracowaniu do dowolnie wybranych tekstów kultury, czyli: tekstów literackich, tekstów scenicznych – np. spektakli teatralnych, tekstów ikonicznych – np. dzieł plastycznych, tekstów audiowizualnych – np. filmów, programów telewizyjnych.

Zgodnie z zasadą kumulatywności, wymagania obejmują zarówno umiejętności ujęte w podstawie programowej dla IV etapu edukacyjnego (szkół ponadgimnazjalnych), jak i z poprzednich etapów edukacyjnych (gimnazjum i szkoły podstawowej). Tak

samo jak obecnie, maturzystów zdających dodatkowo egzamin na poziomie rozszerzonym obowiązują wymagania z podstawy programowej dla obu poziomów: podstawowego i rozszerzonego.

Poziom podstawowy

Część I egzaminu pisemnego, podobnie jak w przypadku obecnej matury, będzie polegała na rozwiązaniu zadań otwartych i zamkniętych, które sprawdzają rozumienie czytanego tekstu nieliterackiego – popularnonaukowego lub publicystycznego – w formach wymienionych w podstawie programowej dla szkoły ponadgimnazjalnej (felieton) oraz gimnazjum (wywiad, reportaż). Nowym rodzajem tekstu nieliterackiego, który może wystąpić podczas egzaminu maturalnego, jest tekst polityczny, reprezentowany przez formę gatunkową przemówienia.

Zadaniem maturzysty będzie rozwiązanie dwóch zestawów zadań, z których każdy zawiera tekst lub dwa teksty liczące łącznie nie więcej niż 500 słów (maksymalnie więc mogą się pojawić 4 teksty do przeanalizowania). W każdym zestawie znajdzie się od 5 do 7 zadań otwartych i zamkniętych różnych typów, sprawdzających zróżnicowane umiejętności rozumienia tekstu lub zestawionych tekstów. Łącznie

W większym niż dotychczas stopniu będzie sprawdzana świadomość językowa. W ujęciu prof. Jerzego Bartmińskiego, twórcy tego zakresu podstawy programowej, świadomość językowa oznacza „umiejętności komunikowania się, operowania zasobami języka, rozszerzania horyzontów poznawczych i pogłębiania autorefleksji. Obejmuje ona też przewidywanie skutków użycia (w mowie, w piśmie, w przestrzeni medialnej) określonych form i słów oraz zdolność adekwatnego reagowania na jakość cudzej mowy”.

do rozwiązania będzie 10–13 zadań, za które, tak samo jak obecnie, będzie można uzyskać maksymalnie 20 punktów.

Zgodnie z *Informatorem*, głównym celem tej części egzaminu ma być sprawdzenie „umiejętności dokonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach”. Podobnie jak w obecnej formule matury, są to: poziom znaczeń, poziom struktury i poziom komunikacji.

Oprócz czytania analitycznego, ujętego w sposób analogiczny do obecnie obowiązującego, wymaga się „czytania krytycznego”, polegającego na „wyrażaniu stosunku do opinii autora”.

W większym niż dotychczas stopniu będzie sprawdzana świadomość językowa. W ujęciu prof. Jerzego Bartmińskiego, twórcy tego zakresu podstawy programowej, świadomość językowa oznacza „umiejętności komunikowania się, operowania zasobami języka, rozszerzania horyzontów poznawczych i pogłębiania autorefleksji. Obejmuje ona też przewidywanie skutków użycia (w mowie, w piśmie, w przestrzeni medialnej) określonych form i słów oraz zdolność adekwatnego reagowania na jakość cudzej mowy”. Zadania dotyczące poziomu świadomości językowej, oprócz umiejętności dotychczas sprawdzanych (rozpoznawania w tekście kategorii językowych, takich jak: części mowy, części zdania, typy zdań itp. oraz określania ich funkcji w tekście), wymagać będą także stosowania tych kategorii językowych w określonej funkcji, a także ich przekształcania ze względu na funkcje (np. przekształcanie zdań czy akapitów pod względem składniowym, stosownie do różnych intencji komunikacyjnych).

Szczególną rolę przypisuje się przekształcaniu fragmentów tekstu oraz innym działaniom na tekście, dowodzącym jego rozumienia na poziomie złożonym. Działania te mogą mieć charakter odtwórczy, jak np. wyszukiwanie pojęć kluczowych czy tworzenie planu tekstu, lub twórczy, jak formułowanie pytań do tekstu czy pisanie streszczenia.

W tej części egzaminu ma być również sprawdzana znajomość utworów literackich, których nie można pominąć w procesie kształcenia – oznaczonych w podstawie programowej gwiazdką. Zadania tego typu, sprawdzające umiejętność interpretowania tekstu nieliterackiego w kontekście treści i problematyki utworów ze ścisłego kanonu lekturowego, pojawiały się od dwóch lat w materiałach ćwiczeniowych, opracowywanych przez pracowników OKE w Poznaniu, we współpracy z nauczycielami.

Część II egzaminu pisemnego polega na napisaniu wypracowania, na jeden z dwóch danych do wyboru tematów, związanego z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu. Podobnie jak dotychczasowe wypracowanie maturalne, zadanie to sprawdza zarówno opanowanie umiejętności analizy i interpretacji podanego tekstu literackiego, jak i tworzenia własnego tekstu. Dłuższa wypowiedź pisemna maturzysty powinna mieć charakter argumentacyjny, a jej forma została na stałe przypisana konkretnemu tematowi (pierwszemu – rozprawka, drugiemu – interpretacja) zgodnie z rodzajowym podziałem tekstów literackich.

Temat 1. to rozprawka problemowa, która polega na wielostronnym rozważeniu podanego problemu, związanego z fragmentem tekstu, należącego do epiki lub dramatu. Nadrzędnym celem wypowiedzi w tej formie jest przedstawienie propozycji rozwiązania problemu zawartego w temacie oraz uzasadnienie swojego stanowiska z zamiarem przekonania odbiorcy.

Stanowisko wobec problemu należy przedstawić w formie tezy lub hipotezy, natomiast argumentacja powinna być budowana zarówno na podstawie wniosków z analizy podanego tekstu literackiego, jak i w odwołaniu do dowolnie wybranych tekstów kultury (literackich, teatralnych, filmowych, plastycznych...). Liczba i rodzaj tekstów kultury, do których należy się odwołać, będzie określona w poleceniu. Jeżeli dołączony do tematu tekst będzie fragmentem lektury obowiązkowej (oznaczonej gwiazdką w podstawie programowej), zdający ma obowiązek odwołania się również do całości utworu. Fragmenty innych tekstów muszą mieć charakter autonomiczny, to znaczy być możliwe do zinterpretowania bez odwoływania się do całości danego utworu.

Temat 2. zawiera polecenie interpretacji tekstu poetyckiego, która również ma przyjąć formę wypowiedzi argumentacyjnej. Formuła polecenia będzie stała, pozbawiona wskazówki interpretacyjnej: „Zinterpretuj podany utwór. Postaw tezę interpretacyjną i uzasadnij ją. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 250 słów”.

Teza interpretacyjna powinna ujmować nadrzędny sens utworu – interpretacja wymaga więc samodzielnego opracowania koncepcji odczytania utworu i dowiedzenia trafności tej koncepcji. Argumentacja ma polegać na racjonalnym, refleksyjnym uzasadnieniu tezy interpretacyjnej poprzez sfunkcjonalizowaną analizę utworu, z wykorzystaniem wybranych kontekstów interpretacyjnych (np. historycznoliterackiego, historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego).

Wypracowanie maturalne na poziomie podstawowym, zarówno w formie rozprawki, jak i w formie interpretacji, powinno stanowić dłuższą wypowiedź argumentacyjną: spójną pod względem treściowym i logicznym, zgodną z podstawowymi zasadami kompozycji, stosowną i funkcjonalną pod względem stylistycznym, poprawną pod względem języka i zapisu.

Poziom rozszerzony

Podobnie jak w wypadku dotychczasowej formuły dodatkowego egzaminu pisemnego na poziomie rozszerzonym, zdający będą mieli do wyboru dwa tematy wypracowania. Obydwa zadania pisemne

wymagają od zdającego realizacji określonej formy: wypowiedzi argumentacyjnej lub interpretacji porównawczej utworów literackich. Nowym typem zadania maturalnego na poziomie rozszerzonym będzie temat 1.

Temat 1. wymaga napisania wypowiedzi argumentacyjnej, odnoszącej się do tekstu teoretycznego zamieszczonego w arkuszu. Jest to tekst literaturoznawczy (krytycznoliteracki, historycznoliteracki lub teoretycznoliteracki) w formie eseju, szkicu, recenzji. Tekst powinien zawierać wyrazisty problem i być dostosowany do możliwości percepcyjnych absolwenta. Zadanie w tej formule zawiera stałe polecenie: „Określ, jaki problem podejmuje (...) w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, odwołując się do tego tekstu oraz do innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów”.

Zadaniem zdającego jest uważne przeczytanie tekstu, rozpoznanie głównego problemu i sformułowanie go w postaci tezy (lub hipotezy) oraz trafna interpretacja stanowiska autora. Zdający powinien odnieść się do poglądów autora oraz przedstawić swoje stanowisko – polemiczne lub aprobujące. Uzasadnienie własnych sądów wymaga od piszącego twórczego wykorzystania tekstu literaturoznawczego zamieszczonego w arkuszu, a także przywołania innych, celowo wybranych tekstów kultury.

Zdający, który przyjmuje rolę badacza i komentatora tekstu literaturoznawczego, może wybrać dla swojej wypowiedzi formę rozprawki lub szkicu, ale zawsze powinna mieć ona charakter argumentacyjny.

Temat 2. to interpretacja porównawcza utworów literackich lub ich fragmentów (zestawienia tekstów do interpretacji, głównie na poziomie idei, były dotychczas stosowane również na egzaminie obowiązkowym). Porównywane mogą być jedynie utwory należące do tego samego rodzaju literackiego (epiki albo liryki, albo dramatu). Fragmenty utworów nieoznaczonych gwiazdką w podstawie programowej muszą być autonomiczne – możliwe do zinterpretowania bez odwołania do innych fragmentów lub do całości tych dzieł. Formuła polecenia ma charakter stały: „Dokonaj interpretacji porównawczej podanych tekstów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów”. Podobnie jak w przypadku nowej formuły interpretacji utworu poetyckiego na poziomie podstawowym, polecenie będzie pozbawione wskazówki interpretacyjnej.

Zadanie zdającego polega na postawieniu tezy lub hipotezy interpretacyjnej, która dotyczy sensów zawartych w obu utworach – czyli odczytanie zasady zestawienia tekstów, a także sformułowanie rzeczowego uzasadnienia opartego na dokonanych rozpo-

znaniach analitycznych. Powinny one dotyczyć zarówno sensów (dosłownych i niedosłownych) utworów, jak i sytuacji komunikacyjnej, kompozycji, a także cech stylu analizowanych tekstów oraz funkcji użytych w nich środków językowych. Analiza ma prowadzić do ustalenia podobieństw i różnic między utworami oraz do wyciągnięcia wniosków wynikających zarówno z porównania sensów utworów, jak i z funkcjonalnych kontekstów interpretacyjnych (np. literackiego, historycznoliterackiego, kulturowego, filozoficznego). Podobnie jak na poziomie podstawowym, obowiązuje zachowanie reguł organizacji wypowiedzi argumentacyjnej, takich jak: spójność znaczeniowa i logiczna, czytelna kompozycja oraz funkcjonalność stylu, a także poprawność językowa.

Kryteria oceny wypracowań na poziomie podstawowym i rozszerzonym

Wypracowania maturzystów, zdających pisemny egzamin na obu poziomach, będą oceniane za pomocą analityczno-holistycznych kryteriów, zredagowanych dla wszystkich obowiązujących form wypowiedzi w postaci tabel. Ogólnie określono w nich (na czterech poziomach) punktację za spełnienie wymagań dotyczących ośmiu aspektów wypowiedzi.

Najważniejsze są te kryteria, które dotyczą rozwinięcia tematu; one też określają specyfikę poszczególnych form wypowiedzi.

Na poziomie podstawowym: w przypadku rozprawki problemowej – „sformułowanie swojego stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu i uzasadnienie stanowiska”; w przypadku interpretacji – „sformułowanie koncepcji interpretacyjnej i uzasadnienie tezy interpretacyjnej”; na poziomie rozszerzonym: w przypadku wypowiedzi argumentacyjnej związanej z tekstem literaturoznawczym – „określenie problemu podjętego w tekście oraz sformułowanie swojego stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu”; w przypadku interpretacji porównawczej – „sformułowanie koncepcji porównania utworów oraz uzasadnienie tezy interpretacyjnej”.

Dołączone do kryteriów objaśnienia określają sposób rozumienia zapisów, takich jak: *uzasadnienie pogłębione; szerokie; wąskie; częściowe; częściowo trafne; trafne, ale niepogłębione* (dla poziomu podstawowego), czy też (dla poziomu rozszerzonego): *adekwatne; pełne; adekwatne, ale niepełne; częściowo adekwatne itp.*

Kryteriami wspomagającymi, wspólnymi dla wszystkich form wypowiedzi na obu poziomach, są: poprawność rzeczowa, zamysł kompozycyjny (rozumiany jako wyodrębnienie i logiczne uporządkowanie części tekstu), spójność lokalna (zgodność logicz-

na i gramatyczna między kolejnymi zdaniami w akapitach), styl wypowiedzi (oceniany pod względem stosowności) oraz poprawność języka i zapisu.

Podobnie jak w przypadku ustnej części egzaminu, przykładowe zadania – tematy wypracowań na poziomie podstawowym i rozszerzonym, wypracowania ilustrujące zróżnicowane ujęcia tych tematów, a także szczegółowe kryteria oceniania znajdują się w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015*. Informatory z poszczególnych przedmiotów zostały zamieszczone na stronach internetowych wszystkich okręgowych komisji egzaminacyjnych (adres strony OKE w Poznaniu – www.oke.poznan.pl).

Język obcy nowożytny

Zasady wyboru języka obcego i poziomu zdawania na egzaminie maturalnym w roku 2015

Egzamin z języka obcego nowożytnego nadal będzie jednym z trzech egzaminów zdawanych obowiązkowo. Zdający, jak dotąd, będą zobowiązani przystąpić do egzaminu ustnego bez określania poziomu oraz egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym. W części dodatkowej będą mogli wybrać ten sam język, który zdawali w części obowiązkowej, lub przystąpić do egzaminu z innego języka obcego. Jeżeli wybiorą ten sam język co w części obowiązkowej, to będą go mogli zdawać wyłącznie w formie pisemnej na poziomie rozszerzonym albo dwujęzycznym. Jeżeli na egzaminie dodatkowym zdający wybiorą inny język obcy, przystąpią do niego albo wyłącznie w części pisemnej (na poziomie rozszerzonym lub dwujęzycznym) albo w części ustnej i pisemnej. Jeśli absolwent zdecyduje się zdawać obie części egzaminu (ustną i pisemną), będzie miał dwa warianty wyboru: część ustna bez określania poziomu i część pisemna na poziomie rozszerzonym albo część ustna, jak i pisemna, na poziomie dwujęzycznym.

Zmiany w egzaminie pisemnym – struktura arkusza

a. Poziom podstawowy

Tak jak do tej pory, zadania w arkuszu na poziomie podstawowym absolwenci w 2015 roku rozwiązywać będą w ciągu 120 minut. Arkusz będzie się składał z czterech części, w których będzie sprawdzane opanowanie umiejętności: rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych, znajomości środków językowych i redagowania wypowiedzi pisemnej. Zwiększy się procent liczby punktów możliwych do uzyskania za zadania zamknięte (do 80%). Jedynie ostatnia część arkusza będzie zawierała jedno dłuższe zadanie otwarte, w pozostałych

częściach umiejętności z postawy programowej będą sprawdzane wyłącznie poprzez zadania zamknięte. Nowością będzie także część arkusza poświęcona znajomości środków językowych, czyli leksyki i gramatyki. Zadania zamknięte zawarte w tej części będą dotyczyły parafrazowania zdań lub wyrażań, tłumaczenia fragmentów zdań oraz uzupełniania brakujących elementów w zdaniach lub dialogach.

b. Poziom rozszerzony

Zamiast dotychczasowych dwóch części arkusza, zadania dla absolwentów kończących szkołę ponadgimnazjalną od 2015 roku będą zamieszczone w jednym arkuszu, na którego rozwiązanie zdający będą mieli 150 minut. Arkusz na tym poziomie będzie składał się z tych samych części, co arkusz na poziomie podstawowym, jednak poziom języka obcego użytego w tekstach i zadaniach będzie bardziej złożony. Arkusz na poziomie rozszerzonym, oprócz zadania otwartego, polegającego na sformułowaniu dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi pisemnej, będzie zawierał także zadania otwarte w części sprawdzającej znajomość leksyki i gramatyki, wśród których mogą się znaleźć zadania polegające na parafrazowaniu zdań, tłumaczeniu zdań, układaniu zdań z podanych fragmentów, tworzeniu nowych słów od słów podanych oraz uzupełnianiu luk w tekście. Wartość punktowa tych zadań będzie nieco wyższa niż dotychczas (o 6%), chociaż stosunek zadań otwartych do zamkniętych będzie wynosił około 40%–60%. Oznacza to, podobnie jak na poziomie podstawowym, zwiększenie odsetka liczby punktów do uzyskania za rozwiązanie zadań zamkniętych. W przypadku wypowiedzi pisemnej, absolwenci na egzaminie będą mogli wybrać jedną z trzech form: artykuł, rozprawkę lub list formalny. Możliwość napisania artykułu będzie nowością, z którą maturzyści w 2015 r. na poziomie rozszerzonym zmierzą się po raz pierwszy.

c. Poziom dwujęzyczny

Struktura arkusza nie zmieni się. Nowością dotyczącą egzaminu na tym poziomie jest fakt, iż będzie mógł do niego przystąpić każdy absolwent, bez względu na to, jaki typ szkoły ukończył.

Zmiany w egzaminie ustnym

a. Egzamin bez określonego poziomu

Zestaw zadań egzaminacyjnych nie ulegnie zmianie. Niewielką modyfikacją jest wydłużenie (do 4 minut) czasu przeznaczanego na wykonanie zadania 1. oraz skrócenia (do 3 minut) czasu na wykonanie zadania 2.

b. Egzamin na poziomie dwujęzycznym

Egzamin na tym poziomie będzie trwał około 15 minut, a zestaw będzie zawierał dwa zadania, za które zdający będzie mógł uzyskać maksymalnie 30 punktów. Egzamin będzie poprzedzać ok. dwuminutowa rozmowa wstępna (podobnie jak na egzaminie ustnym bez określonego poziomu). W zadaniu 1.

Egzamin z języka obcego nowożytnego nadal będzie jednym z trzech egzaminów zdawanych obowiązkowo. Zdający, jak dotąd, będą zobowiązani przystąpić do egzaminu ustnego bez określania poziomu oraz egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym. W części dodatkowej będą mogli wybrać ten sam język, który zdawali w części obowiązkowej, lub przystąpić do egzaminu z innego języka obcego. Jeżeli wybiorą ten sam język, co w części obowiązkowej, to będą go mogli zdawać wyłącznie w formie pisemnej na poziomie rozszerzonym albo dwujęzycznym.

zdający będzie odpowiadał na trzy pytania, związane z materiałem stymulującym zawartym w zestawie. Czas przeznaczony na zadanie pierwsze wynosi około 4 minut. W zadaniu 2. zdający będzie zobowiązany do wygłoszenia ok. trzyminutowej prezentacji na podany temat. Po prezentacji osoba egzaminująca zada zdającemu trzy pytania związane z jego wypowiedzią. Czas przeznaczony na zadanie drugie wynosi około 10 minut.

Zmiany dotyczące kryteriów oceniania

a. Egzamin pisemny – wypowiedź pisemna

Na poziomie podstawowym absolwenci będą mieli do napisania e-mail lub list w granicach 80–130 słów, przekazujący treści określone w poleceniu. Ocenie podlegać będzie komunikatywna treść wypowiedzi oraz stopień jej rozwinięcia w odniesieniu do poszczególnych elementów polecenia (4 punkty), spójność i logika tekstu (2 punkty), zakres środków językowych (2 punkty) oraz ich poprawność (2 punkty). Kryteria oceny wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym będą podobne do tych, które obowiązują obecnie, ale ocenie nie będzie podlegać forma wypowiedzi zdającego.

Przy ocenie artykułu, listu lub rozprawki, na poziomie rozszerzonym, będą brane pod uwagę treść i forma (5 punktów), spójność i logika wypowiedzi (2 punkty), zakres środków językowych (3 punkty) oraz ich poprawność (3 punkty). Długość pracy zdającego powinna zawierać, tak jak dotychczas, od 200 do 250 słów. Nowością w ocenie pracy na poziomie rozszerzonym jest odrębne kryterium spójności i logiki wypowiedzi pisemnej. Ocena tego kryterium będzie dokonywana w obrębie całego tekstu, kolejnych akapitów oraz poszczególnych zdań.

Na poziomie dwujęzycznym kryteria oceny wypowiedzi pisemnej, które obowiązują od roku 2012, nie ulegną zmianie.

b. Egzamin ustny

Egzamin bez określonego poziomu

Na egzaminie ustnym bez określonego poziomu kryteria oceny, które obowiązują od roku 2012, nie ulegną zmianie.

Egzamin na poziomie dwujęzycznym

Osoby przeprowadzające egzamin będą dokonywać oceny egzaminu ustnego w odniesieniu do treści wypowiedzi i umiejętności posługiwania się językiem obcym. W zadaniu 1. ocena treści będzie dokonywana poprzez ocenę zgodności wypowiedzi z poleceniem, czyli stopniem rozwinięcia poszczególnych odpowiedzi na pytania związane z materiałem stymulującym. W zadaniu 1. za zgodność z poleceniem zdający będzie mógł uzyskać maksymalnie 6 punktów. W zadaniu 2. (prezentacja na dany temat oraz odpowiedzi na 3 pytania) oprócz zgodności z poleceniem, będą brane pod uwagę: stopień złożoności argumentacji, spójność i logika wypowiedzi, kompozycja wypowiedzi, adekwatność odpowiedzi do zadawanych pytań oraz adekwatność reakcji zdającego w problemowej sytuacji komunikacyjnej. Za te elementy zdający będzie mógł uzyskać maksymalnie 8 punktów. Ponadto ocenie będą podlegały umiejętności językowe, które absolwent zaprezentuje w trakcie realizacji obu zadań. Na ocenę tych umiejętności składać się będą: zakres środków językowych (5 punktów), poprawność środków językowych (5 punktów), wymowa (3 punkty) oraz płynność wypowiedzi (3 punkty).

Matematyka

Egzamin maturalny z matematyki od roku 2015 w części obowiązkowej, tak jak obecnie, będzie zdawany na poziomie podstawowym. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych będą mogli również wybrać matematykę jako przedmiot dodatkowy. Wówczas egzamin ten będzie zdawany na poziomie rozszerzonym.

Egzamin na poziomie podstawowym będzie trwał 170 minut, na poziomie rozszerzonym – 180 minut.

Umiejętności sprawdzane poprzez zadania znajdujące się w arkuszach maturalnych określa podstawa programowa kształcenia ogólnego dla IV etapu edukacyjnego. Zadania maturalne, w myśl zasady kumulatorywności, mogą także odwoływać się do umiejętności, które zdający powinien opanować na wcześniejszych etapach kształcenia.

W arkuszu egzaminu maturalnego z matematyki, dodatkowo zdawanego na poziomie rozszerzonym, oprócz, jak dotychczas, zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi, pojawią się również zadania zamknięte oraz zadania otwarte krótkiej odpowiedzi, w tym zadania z odpowiedzią kodowaną. W zadaniach z odpowiedzią kodowaną zdający będzie wpisywał żądane cyfry otrzymanego wyniku do odpowiedniej tabeli. Ocenie podlega tylko zakodowana odpowiedź, stąd bardzo ważne będzie staranne wypełnianie tabeli.

Podstawa programowa zawiera wymagania ogólne i szczegółowe. Wymagania ogólne są syntetycznym ujęciem nadrzędnych celów kształcenia. Natomiast wymagania szczegółowe odwołują się do konkretnych wiadomości i umiejętności matematycznych.

W porównaniu z obecnym egzaminem maturalnym struktura arkusza egzaminu obowiązkowego, zdawanego na poziomie podstawowym, nie zmieni się. Natomiast w arkuszu egzaminu, dodatkowo zdawanego na poziomie rozszerzonym, oprócz, jak dotychczas, zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi, pojawią się również zadania zamknięte oraz zadania otwarte krótkiej odpowiedzi, w tym zadania z odpowiedzią kodowaną. W zadaniach z odpowiedzią kodowaną zdający będzie wpisywał żądane cyfry otrzymanego wyniku do odpowiedniej tabeli. Ocenie podlega tylko zakodowana odpowiedź, stąd bardzo ważne będzie staranne wypełnianie tabeli.

Odpowiedzi oceniane będą następująco: zadania zamknięte w skali 0-1 punkt; zadania otwarte krótkiej odpowiedzi, w tym zadania z odpowiedzią kodowaną w skali 0-2, 0-3, 0-4 punkty; zadanie

otwarte rozszerzonej odpowiedzi – w skali 0–5, 0–6 albo 0–7 punktów.

Biologia

Od roku szkolnego 2014/2015 egzamin maturalny z biologii może być zdawany wyłącznie jako przedmiot dodatkowy na poziomie rozszerzonym i będzie trwał 180 minut.

Tak jak dotychczas, do egzaminu maturalnego z biologii może przystąpić każdy absolwent, niezależnie od typu szkoły, do której uczęszczał, oraz niezależnie od przedmiotów, których uczył się w zakresie rozszerzonym.

Wyniki uzyskane za rozwiązanie zadań podczas egzaminu maturalnego z biologii – podobnie jak z innych przedmiotów dodatkowych – nie będą miały wpływu na zdanie egzaminu maturalnego, z wyjątkiem sytuacji, kiedy egzamin z biologii byłby jedynym egzaminem z przedmiotu dodatkowego, którego zdawanie zadeklarował absolwent, po czym nie przystąpiłby do tego egzaminu lub egzamin ten zostałby mu unieważniony.

Wyniki egzaminu maturalnego będą wyrażane, tak jak dotąd, w procentach, ale również w skali centylowej.

W czasie trwania egzaminu zdający będzie mógł korzystać z *Karty wybranych wzorów i stałych fizykochemicznych na egzamin maturalny z biologii, chemii i fizyki*, a także z kalkulatora.

Arkusze egzaminacyjne z biologii będzie zbudowany z mniejszej niż dotąd liczby zadań. W arkuszach na poziomie rozszerzonym z lat 2008–2013 występowało 34–39 zadań. Od roku 2015 będzie ich około 25, ale wiele zadań będzie zawierało po kilka poleceń, odnoszących się do tego samego materiału źródłowego, i będzie można uzyskać za nie po kilka punktów. Pojedyncze zadania za 1 punkt, zwłaszcza odnoszące się do materiału źródłowego, będą występowały znacznie rzadziej niż w dotychczasowych arkuszach. Czasami w tym samym zadaniu znajdują się polecenia wymagające krótkiej odpowiedzi i polecenia zamknięte, np. typu prawda-fałsz, wielokrotnego wyboru lub na dobieranie. W arkuszu będą jednak przeważały zadania otwarte, w których trzeba samodzielnie sformułować odpowiedź.

Tak jak dotąd, do rozwiązywania zadań niezbędna będzie umiejętność integrowania i wykorzystywania wiedzy z różnych dziedzin biologii. Materiałem źródłowym w zadaniu może być tekst, fotografia, rysunek, schemat, wykres, diagram lub zestawy liczb ujętych w tabeli.

Zadania będą zróżnicowane pod względem poziomu trudności i będą sprawdzały głównie umiejętności:

- wyjaśniania procesów i zjawisk oraz zależności budowy i funkcjonowania organizmów od środowiska ich życia;
- przedstawiania związków przestrzennych między elementami układów żywych i związków czasowych, a także związków między strukturą i funkcją na różnych poziomach organizacji życia;
- prowadzenia rozumowania opartego na treściach biologicznych, w tym – objaśniania i krytycznej oceny podanych informacji, wyjaśniania związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy faktami, formułowania opinii i wniosków w związku z przedstawionymi w zadaniu informacjami, dobierania właściwych argumentów na poparcie swych stwierdzeń;
- wykazywania związku obecnej różnorodności życia z przebiegiem procesu ewolucji;
- analizy eksperymentu – sposobu jego planowania, przeprowadzania, stawianych hipotez i wniosków formułowanych na podstawie dołączonych wyników;
- przetwarzania informacji biologicznych z postaci liczbowej w postać wykresu lub diagramu, z postaci tekstu do postaci schematu lub tabeli, jak też ich porządkowania chronologicznego, przestrzennego czy przyczynowo-skutkowego.

Geografia

Modyfikacje egzaminu maturalnego z geografii mają charakter ewolucyjny i zakładają ciągłość z egzaminem obowiązującym. Egzamin będzie przeprowadzany na jednym poziomie – rozszerzonym. Czas trwania: 180 minut, liczba punktów możliwych do uzyskania: 60.

Od 2015 roku podczas egzaminu maturalnego z geografii będzie sprawdzane, w jakim stopniu absolwent spełnia wymagania z zakresu geografii, określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla IV etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym i podstawowym. Zadania w arkuszu egzaminacyjnym mogą również odnosić się do wymagań przypisanych do etapów wcześniejszych, w tym do etapu III (gimnazjum). Zadania w arkuszu egzaminacyjnym będą:

- dobrane w taki sposób, aby reprezentowały różnorodne wymagania ogólne i szczegółowe z podstawy programowej;
- sprawdzały przede wszystkim umiejętności złożone, w tym np. analizowanie współzależności elementów lub procesów w środowisku geograficznym oraz związków przyczynowo-skutkowych i funkcjonalnych;
- odnosiły się do zagadnień w skali od lokalnej do globalnej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski;

- uwzględniały informacje o aktualnych wydarzeniach, zjawiskach i procesach, które zachodzą w środowisku geograficznym;
- wymagały – ze względu na interdyscyplinarność geografii jako nauki – wykorzystania i integrowania wiedzy z różnych dziedzin, np. nauk przyrodniczych, takich jak: biologia, chemia, fizyka, czy też społecznych, jak wiedza o społeczeństwie;
- zróżnicowane pod względem poziomu trudności oraz sposobu udzielania odpowiedzi, np. mogą polegać na zaznaczeniu poprawnej odpowiedzi, zapisie wypowiedzi, uzupełnieniu rysunku lub schematu, wykonaniu obliczeń;
- miały formę zamkniętą lub otwartą. W zadaniach zamkniętych, np. wyboru wielokrotnego, zdający wybiera odpowiedź z podanych opcji, natomiast w zadaniach otwartych – tworzy odpowiedź samodzielnie;
- występowały pojedynczo lub w wiązkach tematycznych (np. 2–3 zadań do jednego materiału źródłowego);
- odnosiły się do różnorodnych materiałów źródłowych zamieszczonych w arkuszu, np. barwnej mapy szczegółowej, map tematycznych, map przeglądowych, wykresów, tabel statystycznych, tekstów źródłowych, zdjęć, w tym lotniczych i satelitarnych, a także schematów, profili i przekrojów. Część materiałów źródłowych zostanie przedstawiona w postaci barwnej, jako załącznik do wybranych zadań (pozwala to na skonstruowanie bardziej wnikliwego pytania).

Odpowiedzi udzielone przez zdającego będą oceniane zgodnie ze schematem punktowania, określonym dla każdego zadania. W procesie oceniania zadań rozszerzonej odpowiedzi może być stosowane ocenianie analityczne lub ocenianie holistyczne, w którym przyznanie kolejnych punktów będzie informowało o zbliżaniu się do pełnego rozwiązania.

Fizyka

Egzamin maturalny z fizyki będzie przeprowadzony na jednym poziomie – rozszerzonym. Egzamin będzie miał formę pisemną i będzie trwał 180 minut. W czasie trwania egzaminu zdający może korzystać z *Karty wybranych wzorów i stałych fizykochemicznych na egzamin maturalny z biologii, chemii i fizyki*. Ponadto zgodnie z komunikatem Dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, ogłaszanym co roku, zdający będzie mógł korzystać również z linijki i kalkulatora.

Podczas tego egzaminu, w myśl zasady kumulatywności, sprawdzane będzie, w jakim stopniu absolwent spełnia wymagania z zakresu fizyki, określone w podstawie programowej kształcenia ogólne-

go dla IV etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym i podstawowym oraz dla etapu wcześniejszego, tj. III (gimnazjum).

Arkusz egzaminacyjny z fizyki będzie zawierał około 30 zadań. Zadania w arkuszu egzaminacyjnym będą:

- dobrane w taki sposób, aby reprezentowały wszystkie wymagania ogólne i różnorodne wymagania szczegółowe z podstawy programowej;
- mogły odwoływać się do kilku wymagań szczegółowych w ramach jednego wymagania ogólnego;
- odnosiły się do różnorodnych materiałów źródłowych zamieszczonych w arkuszu, np. zwartych fragmentów artykułów popularnonaukowych, wykresów, schematów, tabel z danymi;
- sprawdzały umiejętności złożone, w tym np. rozumowanie wymagające krytycznego myślenia, wykrywanie współzależności elementów lub procesów albo związków przyczynowo-skutkowych i funkcjonalnych;
- wymagały, tak jak dotychczas, umiejętności:
 - stosowania prostych zależności, interpretacji zjawisk, algebraicznej analizy wyrażeń wiążących wielkości fizyczne oraz wyciągania i formułowania wniosków;
 - rozwiązywania postawionego problemu na podstawie informacji przedstawionych w różnej formie oraz umiejętności ich przetwarzania i analizowania;
 - tworzenia opisowego modelu przedstawionego procesu w oparciu o wymagane, znane zjawiska fizyczne, tworzenia formuł matematycznych łączących kilka zjawisk;
 - analizy wyników wraz z uwzględnieniem niepewności pomiarowych;
- miały zróżnicowany poziom trudności oraz sposób udzielania odpowiedzi;
- występowały pojedynczo lub w wiązkach tematycznych;
- miały formę zadań otwartych i zamkniętych (zadania otwarte będą wymagały od zdającego samodzielnego stworzenia rozszerzonej odpowiedzi, a zadania zamknięte – będą wymagały od zdającego dokonania wyboru odpowiedzi z podanych opcji).

Każdy arkusz egzaminacyjny sprawdzać będzie, poza umiejętnościami dotychczas sprawdzanymi, umiejętność posługiwania się informacjami pochodzącymi z analizy przedstawionych tekstów popularnonaukowych oraz przedstawiania własnymi słowami głównych tez podanego tekstu popularnonaukowego z dziedziny fizyki lub astronomii.

Podczas egzaminu sprawdzana będzie umiejętność planowania i opisu wykonania prostych doświadczeń wymienionych w podstawie programowej, jak również bezpośrednio związanych z wymaganiami szczegółowymi podstawy programowej.

Ponadto celem egzaminu będzie sprawdzenie znajomości pojęć i umiejętności ich definiowania, zrozumienia własności wielkości fizycznych, a także znajomość praw opisujących procesy i zjawiska fizyczne.

Ocena odpowiedzi w zadaniach otwartych będzie zależeć od tego, jak istotnego postępu dokonał zdający i w jakim stopniu pokonał zasadnicze trudności na drodze do całkowitego rozwiązania zadania bądź udzielenia w pełni poprawnej odpowiedzi.

Chemia

Od roku szkolnego 2014/2015 egzamin maturalny z chemii może być zdawany wyłącznie jako przedmiot dodatkowy na poziomie rozszerzonym. Egzamin będzie miał formę pisemną i będzie trwał 180 minut. Za rozwiązanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym zdający będzie mógł uzyskać maksymalnie 60 punktów. Podczas egzaminu zdający będzie mógł korzystać z *Karty wybranych wzorów i stałych fizykochemicznych na egzamin maturalny z biologii, chemii i fizyki*, linijki oraz kalkulatora.

Zadania egzaminacyjne będą tworzone w oparciu o zapisy nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie chemii (ogólna, nieorganiczna, analityczna, fizyczna i organiczna). Zadania w arkuszu egzaminacyjnym z chemii będą dobrane tak, aby reprezentowały wszystkie wymagania ogólne – cele kształcenia z nowej podstawy programowej dla IV etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym. Zgodnie z zasadą kumulatywności, podczas egzaminu maturalnego z chemii mogą być sprawdzane wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej dla III etapu edukacyjnego (gimnazjum) i w podstawie programowej dla IV etapu edukacyjnego na poziomie podstawowym. Oznacza to, że zadania egzaminacyjne mogą odnosić się do zagadnień nieujętych w wymaganiach szczegółowych dla IV etapu edukacyjnego na poziomie rozszerzonym.

Zadania egzaminacyjne z chemii będą sprawdzały przede wszystkim umiejętności złożone, w tym umiejętność myślenia naukowego, projektowania doświadczeń i analizy wyników.

Zadania w arkuszu maturalnym na poziomie rozszerzonym będą sprawdzały opanowanie umiejętności: rozumowania, argumentowania i wnioskowania; wykorzystywania informacji z różnorodnych źródeł; projektowania doświadczeń chemicznych

i interpretowania wyników; wykorzystywania narzędzi matematycznych do opisu i analizy zjawisk oraz procesów. Zadania egzaminacyjne będą sprawdzały przede wszystkim umiejętności złożone, w tym umiejętność myślenia naukowego, projektowania doświadczeń i analizy wyników.

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym z chemii odnoszące się będą do różnorodnych materiałów źródłowych, np. tekstów naukowych i popularnonaukowych, wykresów, rysunków, tabel z danymi, schematów doświadczeń, schematów procesów chemicznych czy też zestawów wzorów chemicznych.

Zadania w arkuszu maturalnym na poziomie rozszerzonym będą sprawdzały opanowanie umiejętności: rozumowania, argumentowania i wnioskowania; wykorzystywania informacji z różnorodnych źródeł; projektowania doświadczeń chemicznych i interpretowania wyników; wykorzystywania narzędzi matematycznych do opisu i analizy zjawisk oraz procesów. Zadania egzaminacyjne będą sprawdzały przede wszystkim umiejętności złożone, w tym umiejętność myślenia naukowego, projektowania doświadczeń i analizy wyników.

W arkuszu egzaminacyjnym z chemii przeważać będą zadania otwarte, w których zdający samodzielnie formułuje odpowiedź związaną z podaniem wzorów chemicznych, równań reakcji chemicznych, obliczeń, wypowiedzi słownych.

W zadaniach otwartych oceniana będzie poprawność merytoryczna odpowiedzi oraz zgodność z poleceniem, w odniesieniu do przykładowych poprawnych rozwiązań (model). Rozwiązania te określają wyłącznie zakres merytoryczny odpowiedzi i nie są ścisłym wzorcem oczekiwanych sformułowań (z wyjątkiem nazw pierwiastków i związków chemicznych, symboli i wzorów związków chemicznych). Każda merytorycznie poprawna odpowiedź, spełniająca warunki zadania, zostanie oceniona pozytywnie. Szczegółowe zasady oceniania odpowiedzi do zadań otwartych są kontynuacją zasad obowiązujących do tej pory:

- zdający otrzymuje punkty tylko za poprawne rozwiązanie, zawierające precyzyjne odpowiedzi na polecenia zawarte w zadaniach;

- gdy do jednego polecenia zdający podaje kilka odpowiedzi (z których jedna jest prawidłowa, inne nieprawidłowe), to nie otrzymuje punktów za żadną z nich;
- rozwiązanie zadania otrzymane na podstawie błędnego merytorycznie założenia uznaje się w całości za niepoprawne;
- rozwiązania zadań doświadczalnych (sposprzeżenia i wnioski) są oceniane wyłącznie wtedy, gdy projekt doświadczenia jest poprawny, czyli np. prawidłowo zostały dobrane odczynniki;
- w rozwiązaniach zadań rachunkowych są oceniane: metoda (przedstawiony tok rozumowania), wykonanie obliczeń i podanie wyniku z jednostką oraz odpowiednią dokładnością;
- wynik liczbowy wielkości mianowanej, podany bez jednostek lub z niepoprawnym ich zapisem, jest błędny.

Ocena odpowiedzi zdającego w zadaniach otwartych zależy od tego, jak istotnego postępu dokonał zdający, a także w jakim stopniu pokonał zasadnicze trudności na drodze do całkowitego rozwiązania zadania bądź udzielenia w pełni poprawnej odpowiedzi. W przypadku zadań otwartych skala oceniania może być bardziej rozbudowana, np. od 0 do 2 punktów lub od 0 do 5 punktów.

W zadaniach zamkniętych, np. wielokrotnego wyboru, prawda-falsz, na dobieranie, zdający wybiera jedną z podanych opcji odpowiedzi. W tego typu zadaniach poprawne rozwiązanie jest ściśle określone (klucz). W przypadku zadań zamkniętych zdający może otrzymać 1 punkt, jeżeli udzieli poprawnej odpowiedzi, lub 0 punktów, jeżeli udzieli odpowiedzi błędnej albo nie udzieli jej wcale. Za odpowiedź egzaminator może przyznać wyłącznie pełne punkty (nie przyznaje się połówek punktu).

Historia

Od roku szkolnego 2014/2015 egzamin maturalny z historii będzie zdawany wyłącznie jako przedmiot dodatkowy na poziomie rozszerzonym i będzie sprawdzał, w jakim stopniu zdający opanował wymagania z historii w zakresie podstawowym i rozszerzonym, określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla IV etapu edukacyjnego. Zadania w zestawie egzaminacyjnym mogą odnosić się do wymagań przypisanych do etapów wcześniejszych i do obu poziomów.

W szczególności zadania w arkuszu z historii od roku 2015 mają sprawdzać umiejętności z zakresu:

- chronologii historycznej,
- analizy i interpretacji historycznej,
- tworzenia narracji historycznej.

Wyboru historii jako przedmiotu egzaminacyjnego może dokonać każdy absolwent, niezależnie od typu szkoły, do której uczęszczał, jak również niezależnie od przedmiotów, których uczył się w szkole w zakresie rozszerzonym.

Arkusze egzaminacyjne z historii będzie zbudowany z około 30 zadań różnych typów, zróżnicowanych pod względem stopnia trudności. Egzamin będzie trwał 180 minut.

W arkuszu egzaminacyjnym z historii znajdzie się także zadanie rozszerzonej odpowiedzi. Rozwiązanie tego zadania będzie polegać na przygotowaniu wypowiedzi pisemnej na jeden z pięciu podanych tematów. Każdy temat będzie odnosił się do jednej z epok historycznych (starożytności, średniowiecza, dziejów nowożytnych, XIX i XX wieku) oraz obejmował historię Polski i historię powszechną. Do części tematów wypracowań zostaną dołączone materiały źródłowe.

Tak jak obecnie, do rozwiązania zadań niezbędna będzie umiejętność analizowania różnorodnych materiałów źródłowych zamieszczonych w arkuszu, np. tekstu, mapy, diagramu, wykresu, tabeli, ilustracji, rysunku, tablicy genealogicznej.

Zadania egzaminacyjne z historii będą:

- zróżnicowane pod względem poziomu trudności i sposobu udzielania odpowiedzi;
- odnosiły się do wymagań ogólnych i szczegółowych z podstawy programowej;
- sprawdzały przede wszystkim opanowanie umiejętności złożonych, takich jak: analiza, porównywanie, wnioskowanie, uogólnianie;
- uwzględniały pięć epok historycznych (starożytność, średniowiecze, dzieje nowożytne, wiek XIX oraz wiek XX), problematykę z historii Polski i historii powszechnej.

W arkuszu egzaminacyjnym z historii znajdzie się także zadanie rozszerzonej odpowiedzi. Rozwiązanie tego zadania będzie polegać na przygotowaniu wypowiedzi pisemnej na jeden z pięciu podanych tematów. Każdy temat będzie odnosił się do jednej z epok historycznych (starożytności, średniowiecza, dziejów nowożytnych, XIX i XX wieku) oraz obejmował historię Polski i historię powszechną. Do części tematów wypracowań zostaną dołączone materiały źródłowe. Za zadanie rozsze-

rzonej odpowiedzi będzie można uzyskać maksymalnie 12 punktów.

Pozostałe zadania będą oceniane zgodnie ze schematem punktowania, przyjętym dla każdego zadania. Za poprawne odpowiedzi do zadań zamkniętych zdający będzie mógł otrzymać po 1 punkcie, do zadań otwartych – od 0 do 3 punktów. Za odpowiedzi przyznawane będą tylko pełne punkty (nie będzie połówek punktu).

Wiedza o społeczeństwie

Zadania egzaminacyjne na egzamin maturalny od 2015 roku będą tworzone w oparciu o zapisy podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie wiedzy o społeczeństwie. Zgodnie z zasadą kumulatywności, zadania egzaminu maturalnego z wiedzy o społeczeństwie będą mogły sprawdzać wiadomości określone w podstawie programowej dla II i III etapu edukacyjnego oraz w podstawie programowej dla IV etapu edukacyjnego na poziomie podstawowym. Oznacza to, między innymi, że zadania egzaminacyjne mogą dotyczyć zagadnień ekonomicznych, nieujętych w wymaganiach szczegółowych dla IV etapu edukacyjnego na poziomie rozszerzonym. Egzamin będzie przeprowadzany na poziomie rozszerzonym.

Zdecydowana większość poleceń do zadań jest powiązana z zamieszczonymi materiałami źródłowymi, tabelami z danymi, rysunkami (w tym satyrycznymi), tekstami naukowymi i popularnonaukowymi, fragmentami artykułów prasowych, fragmentami aktów prawnych, pismami urzędowymi, grafami, formularzami, logo organizacji, mapami czy fotografiami. W arkuszu przeważają zadania otwarte. Ocena udzielonych przez zdającego odpowiedzi w tych zadaniach polega na sprawdzeniu ich poprawności merytorycznej oraz zgodności z poleceniem. W zadaniach otwartych model odpowiedzi zawiera jedynie przykładowe poprawne rozwiązania. W zadaniach zamkniętych poprawne rozwiązanie jest ściśle określone (klucz).

Za zadanie rozszerzonej odpowiedzi (wypracowanie) będzie można uzyskać maksymalnie 12

punktów, co oznacza zmniejszenie jego wagi w arkuszu. Została zwiększona (z dwóch do trzech) liczba tematów do wyboru – każdy z innego działu tematycznego (społeczeństwo, polityka, prawo i stosunki międzynarodowe). Podane tematy nie mają bezpośredniego związku z materiałami źródłowymi wykorzystanymi w pozostałych zadaniach, lecz do niektórych tematów może być dołączony materiał inspirujący. Dotychczasowy sposób oceniania wypowiedzi (analityczny) został zastąpiony przez metodę uwzględniającą koncepcję oceniania holistycznego. W takim ujęciu dłuższa praca pisemna jest oceniana jako całość – sprawdzany jest postęp, jakiego dokonał zdający w realizacji tematu. Zależnie od stopnia pogłębienia i poszerzenia analizy tematu wartość merytoryczna pracy zostaje zaklasyfikowana na jeden z trzech poziomów. Wpływ na ostateczną liczbę uzyskanych punktów ma także poziom realizacji innych elementów: zgodności z tematem, poprawności merytorycznej oraz języka, stylu i kompozycji wypowiedzi.

Za każde z pozostałych zadań zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym będzie można uzyskać maksymalnie 1, 2 lub 3 punkty. Zadania mogą występować pojedynczo lub w wiązkach, odnoszących się do tego samego materiału źródłowego. Zadania w wiązce są punktowane niezależnie, lecz gdy zadanie składa się z podpunktów, w których polecenia wymagają uzasadnienia wcześniej udzielonej odpowiedzi, to punktowanie jest zależne.

Opracowali:
 Anna Gontarz
 Marcin Jakubowski
 Krystyna Kajuth
 Beata Majewska
 Maciej Młynarczyk
 Anna Przybył-Prange
 Lidia Skibińska
 Izabela Szafrąńska
 Małgorzata Wałęsa
 Magdalena Fręsko